

OBSAH

Úvod	5
I. Obecné problémy produktivity práce	9
Pojetí produktivity práce	9
Činitele produktivity práce	14
Význam zvyšování produktivity práce	16
Odlišení produktivity práce od množství práce a intenzity práce	16
„Užší“ a „širší“ pojetí produktivity práce	18
II. Problémy měření produktivity práce	22
Význam měření produktivity práce	22
Požadavky na konstrukci ukazatelů produktivity práce na různých úrovních řízení	23
Způsob měření produktivity práce	25
Vyjádření ukazatele úrovně produktivity práce	25
Úrovně, v nichž je nutno sledovat vývoj produktivity práce v podnicích	28
Sledování činitelů produktivity práce	29
Význam a problematika porovnávání různých úrovní produktivity práce	30
Vyjádření dynamiky produktivity práce	31
Problematika souhrnného vyjadřování různorodých výrobků	34
III. Měření spotřeby práce	36
Problematika měření spotřeby práce	36
Přehled používaných ukazatelů množství vynaložené práce	38
Shrnutí problematiky vyjadřování množství vynaložené práce	47
IV. Vymezení a vyjadřování výsledku výrobního procesu — produkce	48
Vyjadřování objemu produkce	48
Kritéria pro volbu ukazatelů produkce a produktivity práce	51
V. Charakteristika ukazatelů používaných pro vyjadřování objemu produkce a produktivity práce	53
Naturální ukazatele	53
Smluvené naturální jednotky	56
Peněžní ukazatele objemu produkce	58
Hrubá výroba	62
Výroba zboží	68
Hrubý obrat	69
Upravování peněžních ukazatelů	71

Stálé mzdové náklady	75
Čistá produkce	79
Normativní náklady zpracování	82
Pracovní metody měření produktivity práce	86
Metoda normovaného času	88
Pracovní metoda měření produktivity práce používající skutečné spotřeby času	94
Hlavní problémy při používání pracovní metody založené na skutečném čase	94
Způsoby zjišťování pracnosti jednotlivých výrobků	96
Další možnosti rozvoje pracovní metody	100
Metoda časových souhrnů	101
Způsob sledování složek majících vliv na ukazatel produktivity práce	104
Důvody zavedení metody časových souhrnů, její přednosti a problémy	105
Způsob zavádění metody časových souhrnů	106

VI. Zkušenosti s ověřováním některých metod měření produktivity práce, zejména metody pracovní v potravinářském průmyslu 108

Dosavadní způsob měření produktivity práce a jeho hlavní nedostatky	108
Pokusy o tvorbu spolehlivějšího ukazatele produktivity práce	115
Konstrukce a typy jednotek pracnosti	118
Základ jednotek pracnosti	129
Rozsah prací, jejichž spotřeba času je zahrnována do jednotek pracnosti	131
Vypracování jednotek pracnosti pro nové výrobky zaváděné během období platnosti jednotek pracnosti	135
Předpoklady a podmínky účinného uplatňování jednotek pracnosti	135
Úroveň, na níž se peněžní ukazatele převádějí na ukazatele pracovní a naopak	138
Rozdíly výsledků vyjádřených v jednotkách pracnosti a v hrubé výrobě	140
Obtíže spojené s tvorbou a uplatňováním jednotek pracnosti	141
Výpočet objemu produkce a produktivity práce v přímých jednotkách pracnosti	143
Vyjádření dynamiky produktivity práce	145
Výpočet produktivity práce měřené přepočtenými jednotkami pracnosti	146
Využití jednotek pracnosti pro řízení	147
Používání jednotek pracnosti při řízení uvnitř podniků	147
Využití jednotek pracnosti pro řízení na úrovni nadpodnikové	152
Používání jednotek pracnosti pro porovnávání podniků a závodů	155
Problémy, které je nutno dále řešit	156

VII. Měření produktivity práce ve stavební výrobě 158

Problémy měření produktivity práce ve stavební výrobě	158
Rozbor ukazatele ZSV	160
Rozbor ukazatele hodnoty čisté produkce	163
Vlivy působící na kvalitu ukazatele čisté produkce	165
Ekonomické důsledky použití ukazatele čisté produkce	166
Shrnutí	172

<i>VIII. Měření produktivity práce pomocí dílčích ukazatelů — jednotlivých činitelů produktivity práce</i>	174
Soustava tzv. analytických ukazatelů produktivity práce ve strojírenství	174
Soustava plánování a sledování produktivity práce podle zdrojů, uplatňovaná ve spotřebním průmyslu	178
<i>Závěry a návrhy dalšího postupu ke zpřesňování metod měření produktivity práce</i>	182
<i>Přílohy</i>	188
Č. 1. Porovnání různých peněžních ukazatelů produktivity práce	188
Č. 2. Příklady vztahů mezi velkoobchodní cenou a pracností výrobků	190
Č. 3. Srovnání SVC a pracnosti vybraných mlékárenských výrobků, polotovarů a výrobních fází	192
Č. 4. Srovnání indexů SVC a oborové pracnosti vybraných výrobků mlékárenského průmyslu	193
Č. 5. Výroba a produktivita práce ve vybraném mlékárenském podniku za rok 1962	194
Č. 6. Výroba hlavních skupin výrobků ve vybraném mlékárenském podniku za rok 1962	195
Č. 7. Vliv volby jednotek pracnosti a sortimentu výroby na indexy růstu objemu produkce a produktivity práce	196
Č. 8. Plnění plánu zisku ve stavebních podnicích řízených ministerstvem výstavby a krajskými národními výbory	199
Č. 9. Rentabilita jednotlivých nadskupin objektů ve stavebních organizacích ministerstva výstavby v roce 1961	200
Usnesení vlády ČSSR ze dne 20. března 1963 č. 220 o postupu při zlepšování metod měření produktivity práce	201
Zásady pro zlepšování metod měření produktivity práce	202
Rámcové zásady SPK pro postup při zlepšování metod měření produktivity práce	203
<i>Literatura</i>	230